

El poble ha dit, amb aquest sistema, que no vol república de dreta, ni burgesa, ni clerical, com ha dit A. Deulofeu a l'Empordà Federal.

Els administradors d'idees s'han trobat, en aquest moment, envoltats d'un halo, i a dret conclouen sobre les actituds. Nosaltres que sempre volem aguditzar la visió, fem que la lluminositat dels esdeveniments no ens fereixin la vista. Per això nosaltres no farem, com ha fet l'articulista A. D., els següents articles de fe:

• Fermança del principi de l'home lliure, lliure de tota esclavitud que no sigui la de la llei. •

Més avall:

• No parlem de separatisme; sols una imbecilitat aguda pot admetre'l. •

El dogmatisme d'aquests enunciats és ben palès. Nosaltres amics de la màxima llibertat volem primer alliberar-nos individualment. Nosaltres creiem estar alliberats d'aquests principis, i no els podem admetre.

Nosaltres volem ésser lliures de tota esclavitat, *àdhuc de l'esclavitat de la llei*, perquè una llei que ens esclavitzi no és la raó.

Després de dir *imbècils aguts* als separatistes, ens sembla haver-se traspassat del fi que s'ha de proposar el fet majoritari.

Es com si fos irrespetuós el que diu: i ara no creieu que nosaltres fem una declaració de separatisme. Però sortim en justa defensa, perquè la motivació del separatisme, no era altra sinó que el natural instint de viure i per tant el fi era salvar la mort de la personalitat de Catalunya. Si avui creuen que Catalunya segueix la mateixa devallada, també la llur actitud és motivada, si no és encertada.

Nosaltres personalment volem remarcar que l'inversió dels termes es fa en tots els camps: els detractors, de l'individualisme en diuen anihilisme; els detractors del separatisme, donen a aquest mot el sentit d'isolisme.

La qual cosa és absolutament fals. El que hi ha hagut és el desig de separar-se de Castella; i aquesta actitud és o era la viril resposta al nacionalisme imperialista castellà.

Naturalment que entremig hi ha el factor econòmic. Però ¿què em negareu que si es proclamés Catalunya lliure, i malgrat de voler formar part de federació de pobles, no en seria l'espècie de separació? Perquè ja ho hem dit al començament: separació no és isolació.

Nosaltres com a fet minoritari no podem signar els enunciats definitius, sinó que perseverem per seguir el camí de la llibertat, portada pels pioners de l'avançada. Per això desitgem enriquir el nostre humanitarisme per ideologies extremes, encara que separades, i esperem sentir, allunyats de parlaments electorals, el clam dels que ens aclareixin i puguin assenyalar i afinar la via d'aquest nostre esperit latent d'absoluta llibertat.

FIVALLER.

Empra sempre el català de la manera que puguis. Tens l'obligació d'escriure'l, encara que no l'obligació d'escriure'l correcte, perquè no te l'han ensenyat.

És millor, però, per gota que puguis, que repassis la gramàtica. Recorda, però, el curs de la Protectora de l'Ensenyança Catalana i del seu consultori lingüístic gratuït.

tribuna lliure

de girona

No som pertorbadors i per això hem esperat les eleccions per preguntar als senyors que porten la política del Centre de Unió Republicana de Girona, on és el seu catalanisme.

Els mítings dels homes que formen candidatura d'entesa republicana, integrada, entre altres candidats, per Puig d'Asprer, lerrouxista i per tant anti-català i En Santaló de Girona, parlaven d'una Catalunya lliure. Quina barra!. Com és això, hi ho preguntem directament al Sr. Santaló que s'atreveixi a parlar d'una Catalunya lliure i

en canvi, per altre cantó, diu que els elements d'Estat Català sobren en el Centre dels republicans del carrer del Carme i que s'acomiadi el personal empleat a la casa per *excés de catalanitat*. I com és que després de tres mesos que s'acordà, a petició d'un republicà federal, canviar el rètol al català i, encara no ha estat fet?. Com és que el dit Centre està ara adherit, fa poques setmanes, a l'Esquerra Republicana i no s'ha consultat a llurs associats. Així es queda bé amb Barcelona i amb llurs *adherits*, -la major part d'ells contraris al catalanisme— també estant satisfets perquè ignoren que tenen un deure que haurien de complir contra el seu sentir. Les adhesions siguin allà on siguin, deuen haver-se de fer per acords d'assemblea i no en secret. I ens parlen de democràcia!

Ens voldríeu dir que tenen de catalanistes els Srs. Josep Juvé, Amadeu Montanya, Llorenç Vila, entre altres, que el dia de la vinguda de Macià a Girona, presumien en el balcó de l'Ajuntament, quan sempre han criticat a tots els catalanistes i també empraven frases «és un il·lús, són de la seba, no saben el que diuen, etc. i mentre el's bons catalans es trobaven entre la multitud ells s'acostaven al que tant havien blasmat. Els acompanyava a aquests Srs., també, un individu conegut per Sot, ex-regionalista i col·locat a l'adiputació per la dictadura passada. Si que podem dir, «como cambian los tiempos». ¿Amb quina finalitat acapareu càrrecs i us acosteu al govern de Catalunya? Es perquè feu el mateix que en temps de les unions patriòtiques del Primo, o per evitar que us descobrim com a farsaris.

A veure que ens diu de tot això en Darius Rahola que continua amb el seu *Autonomista* en castellà, essent el portantveu del Govern Civil com en els temps vergonyosos de l'Urquia i tants altres governadors dictatorials al qual dedicava els elogis més vergonyosos. Es intolerable. Què ha passat? Encara no ha passat res!

UN CIUTADÀ

La religió rebaixa a la dona.

sinçlots

► Els castellans no se saben avenir que tinguem - diuen - la dèria de parlar en català. Nosaltres si fóssim despreciatius, ignorants o nacionalistes no ens sabríem avenir que ells no parléssin en català.

► El més bell ideal per a tot home progressista és: Paneuropa i un idioma internacional.

► El nostre caràcter, la manera de veure les coses de solucionar-les, l'història etc. fan un poble, que és una ànima comuna. La nostra ànima visible és la parla catalana.

► L'Empordà o Mallorca és una regió catalana; Catalunya no és cap regió d'Espanya: és una regió del món; car les seves característiques són ben nacionals, són ben pròpies particulars com les de qualsevol poble lliure del món.

► Catalunya no ha d'ésser una regió autònoma o amb furs *dintre* d'Espanya; Catalunya sols pot ésser un poble lliure *ajuntat* amb els altres d'Ibèria.

► És un atemptat de lesa intel·ligència ensenyar en un idioma que no sigui el propi.

► Siguem catalanistes integrals. Per l'Espanya gran ja hi han els *altres* que rumien per a això.

► En primer lloc voldríem una federació de tots els pobles lliures.

Per això volem la nostra llibertat. I volem plena llibertat per fer ara accidentalment una bona federació del pobles d'Ibèria.

► El sentiment no és una convicció. Com a catalans no podem sentir l'espanyolisme.

Podem tenir una convicció, fruit d'un intel·lecte: El nostre federalisme associacionisme és una convicció.

Casa de les Novetats Casa Comas

noves i comentaris

● Sembla que ja seria hora que un bou carrer de la nostra ciutat portés el nom del maura patriota, mort a l'exili, el que fou nostre compatriota Martí Vilanova.

A la capital catalana, porta ja el seu nom la simpàtica i ben típica plaça que fins ara ostentava el nom de Plaça del Rei.

Què espera Figueres a recordar, com cal, al seu heroi? Es que l'hem de deixar oblidat?

S'ha rebut un telefonema del President del govern de Catalunya agraïnt la nostra felicitació que, també, telefònicament varem cursar-li en motiu de la seva victòria electoral. Diu això: Agraïexo felicitació, us saluda
M a c i à
President.

● Creiem que «Clar i net» de Girona podria emprar, en parlar de nosaltres, algun altre adjectiu més adequat i no tan gastronòmic

com el que ja ens ha etzivat dues o tres vegades i que és el de «menja-capellans».

F. Ubanell

Avinguda de la República, 64

BOMBES i MOTORS

● Varem assistir a l'inauguració del cafè de la nostra ciutat que porta el nom «Excel·sior».

Va ésser un acte en el qual hi assistiren representació de l'Ajuntament i premsa local.

Desitgem al nou cafè molts anys de durada i una ben encertada orientació per fer que hi assisteixi quotidianament una ben nodrida concurrència.

— Tingueu compte que les últimes novetats són sempre a
Calçats Pallac

● El Foment de la Sardana ha organitzat una ballada de sardanes pel divendres, dia 10 de juliol, a tres quarts de 10 de la nit, baix el següent programa:

Tardor	J. Mates Collell.
T'estimo.	J. Serra.
La pubilla de Pujals.	L. Torres.
Tamariu.	J. Llenes.
La plaça del firal.	J. Vicens.
On són les oquetes	Pep Ventura.
Cobla: La Filharmònica.	
Lloc: Part baixa de la Rambla.	

L'home que vol ésser demòcrata, o és que ja ho és, o és o és que fa el "fonto".

SANTIAGO ROSSINYOL.

Necessiteu

drogues, perfums, queviures, articles fotogràfics, pintures, etc.?

Tingueu
present

El Siglo

Avinguda de la República, 17

FIGUERES

● La setmana passada - el dijous - va ésser guillotinat el famós vampir Peter Kuer-ten, conegut pel vampir de Dusseldorf. Eslava condemnat per nou assassinats.

Desgraciadament, però, pul'lulen encara per aquests móns de Déu, altres criminals i assassins que se la xalen tan tranquil·lament i això que n'han assassinat més que el de Dusseldorf.

Gran assortit en ventalls **Casa Comas**

● El secretari del Tresor, de Cuba, senyor Ruíz Mesa, a requeriment del comissari d'immigració, ha signat una disposició per la qual es restringeix per al successiu l'entrada a Cuba de clergues i religiosos de les diferents ordres i sectes.

Això si que ja no pot ésser més categòric.

Encara! encara!! continua en el seu lloc el General Eugenio de la Torre.

● La Subcomissió de Dret Penal que ve treballant, fa dies, en pro de la reforma del Codi Penal de 1870 està preparant un nou projecte que serà presentat al Govern a les properes Constituents.

Entre les reformes portades a cap, cal remarcar la de l'abolició de la pena de mort, la supressió de les penes perpètuas i es rebai-xen també les penes d'alguns delictes que eren excessivament castigats.

Un bon taller de calçat a mida **Pallac Galan, 2**

● La Junta Directiva del Casino Menestral malgrat ésser ultra conservadora i marcadament comercianta per tercera o quarta vegada apel·la, com el més vulgar dels homes, a l'acció directa per fer prevaldre el seu criteri.

Des de fa uns dies aquesta Junta té abandonat el govern de la societat. No sabem els motius però augurem que no deuen tenir tanta importància per prendre aquesta determinació, tractant-se de gent moderada i d'ordre.

Manuel Garcia SASTRE Monturiol, 20 Figueres

● Sembla un fet que el venidor diumenge dia 19, el Projecte d'Estatut de Catalunya, que ja haurà aprovat l'Assemblea de la Generalitat, serà sotmés al plebiscit dels Ajuntaments catalans i per al diumenge següent, dia 26, al referèndum del nostre poble.

Estem convençuts que en l'esmentat Estatut hi veurem reflectides les veritables aspiracions de Catalunya; serà la veu del poble que amb tota la cortesia es dirigirà al poder central, esperant que els representants d'arreu d'Ibèria reconeixeran i aprovaran els nostres desigs, fent igual amb les altres nacionalitats hispàniques.

Així anirem, amb tota llibertat, a una federació de pobles conscients, dins la màxima harmonia.

Ramon Roig ESPARTERIA i PALMERIA Venda de canyes per a totes les indústries AVINGUDA DE LA REPÚBLICA, 70 (abans carrer Nou) **FIGUERES**

● La «Casa de Catalunya» de Madrid, casal abrandat de racialitat pàtria, ens demana que fem arribar fins ells el nostre setmanari.

Ens veiem honorats amb aquesta distinció, i a més del nostre periòdic posem a la seva disposició el nostre ajut desinteressat, desitjant-los llarga i ferma actuació.

Molins de Vent i per Farinades Avinguda de la República, 64 **F. Ubanell**

● Punts indispensables que creiem han de figurar a l'Estatut de les nostres llibertats:

1. - Poder legislatiu, executiu i judicial.
2. - Serveis administratius i tècnics interiors.
3. - Hisenda i règim tributari.
4. - Garantia de la llibertat i defensa de l'ordre interior.
5. - Judici i resolució de les qüestions entre municipis catalans.
6. - Legislació civil, penal i processal.
7. - Legislació social.
8. - Organització de tribunals.
9. - Exèrcit voluntari de fills del país.
10. - Ensenyament en tots els seus graus i institucions de cultura.

Tot això és el mínim que pot haver-hi a l'Estatut.

Gran assortit de calçat per istiu **Pallac** Galan, 2 (abans Enginyers)

● Diumenge passat fou el primer dia que es començà a veure's moviment vers les platges més properes a la nostra ciutat.

Foren molts els figuerencs que es decidiren inaugurar la temporada de banys i segons sembla al lloc on n'hi coincidiren més fou a Empúries, doncs, falment semblava haver-hi fraspasat la nostra rambla i per aquest motiu podria molt vé ésser que es declarés per enguany la platja de moda.

Perfumeria de totes les marques **Casa Comas**

● Hem llegit a la premsa d'aquests dies que els Srs. Quintana i Santaló, diputats elegits per la circumscripció de Girona el dia 28 del mes anterior, s'han passat al partit radical socialista de Madrid. No ens ve de nou. Però, preguntem; com és que hagin esperat fer-ho un cop fossin elegits? Es aquí on hom pot fer-se càrrec de llur catalanisme. Aquests Srs., un cop han tingut les actes signades deixen de banda el tòpic de catalanisme, del qual feien ús interinament, per afiliar-se a un partit que no és genuïnament català. ¿No tenim a la nostra terra un partit socialista, com és la Unió Socialista de Catalunya? Ens han estat predicant el federalisme, el qual suposa descentralització, i el primer acte que fan es centralitzar-se. Es veu que encara no han sabut dominar la força centrípeta que ha fet tant de mal a Catalunya.

Com pot veure el nostre lector, dels diputats elegits a Girona sols n'hi han dos que podem tenir confiança per la resolució del nostre plebiscit nacional: Carrasco i Albert, i aquest darrer, com tothom sap, és ambaixador de Bèlgica, cosa que ens fa suposar que no anirà al Parlament - tant de bò hi anés -, i la prova la tenim que ni propaganda electoral ha fet. Però el més curiós del cas és que el Sr. Albert fou inclòs a la candidatura sense ell saber-ho. I la cosa més indigna del cas és que l'inclogueren per fer-lo servir d'esquer. Es comprèn, el Sr. Albert té una sèrie de voits a La Bisbal i a Sant Feliu, dels quals algú li calia aprofitar-se'n. Què en fa fer de papers un acte!

Es una burla indignant per al promès que la noia vagi a explicar a un capellà confessor les intimitats del festeig.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

avant...!

mancomunitat?
descentralització?
federació! o separació!

astronomia política

El dia 12 d'abril va aparèixer en el firmament polític del nostre país un astre de gran preponderància, el qual va agegantar-se enormement amb la gesta revolucionària del 14 del mateix mes.

Han passat dies i sota d'ell, per ésser el que més escalfa, s'hi han aixoplugat la majoria d'homes polítics, aquells polítics que l'any 23, ens varen portar la Dictadura, aquells homes que durant el caòtic règim passat s'estaven amagats a casa, fent repelides manifestacions d'abstencionisme polític. S'adonaven del seu fracàs, i s'endrecaven ells mateixos.

Però ha vingut un bufarut enèrgic de ciutadania i l'horitzó polític s'ha aclarit, i l'astre magne en forma de vell venerable ha aparegut.

I seguidament aquelles carcasses, que feia temps que jeien a la cambra fosca de l'oblit, s'han reincorporat a la vida pública, sense fer cas de presentar-se davant del poble amb uns untalls de pam a la camisa.

Tots recordarem que durant l'última època borbònica, els nefastos temps dels *primos* i dels *berenguers*, la premsa s'interessava cada dia per ço que pensava fer la joventut, aquella joventut amb la qual els vells polítics tenien tantes esperances, esperances que s'han vist correspostes, puix la joventut que està sempre en peu de guerra, amb tota ardidesa, donant la cara a la tirania, ha enderrocat el règim, ha tret les castanyes del foc, i quan han estat a punt de menjar, llavors, aquelles personalitats xiroies, que poden a cadàver, amb tot el cinisme, s'han aprofitat del treball fet pels altres.

I la joventut disciplinada, s'ha quedat com un remat de bens al costat d'aquests grans cíncics, i la joventut rebel, encara, al peu del canó, lluita amb tota consciència per fer caure el vel que cega als companys que dient-se disciplinats no fan res més que fer el joc als conservadors i panxa-contents que ens empenyen cada dia més a un règim unitari, de ço que resultarà que tots els nostres esforços i sacrificis hauran estat estèrils, no s'haurà fet res més que canviar el nom de Monarquia pel de República.

Amb la discussió de l'Estatut de Catalunya a les Corts d'Espanya començaran les raons i el pànic es presentarà amb tota evidència. L'home conscient no pot sentir-se, en aquests moments, polític, solament ha de deixar-se portar pel sentiment patriòtic. La política embrut els sentits i fa factible els actes més inhumans.

Es la transformació de l'home amb bèstia. Es l'arma que esgrimeix la naturalesa per atemptar contra el progrés. Es el pacte amb la cobardia. Es la mort espiritual del poble. Treballar amb fermesa, combatre decididament i amb tots els mitjans les propagandes en pro d'un home, es fer un sanejament en bé de l'humanitat. Hem d'ésser lluitadors de l'ideal. Les Corts espanyoles no voldran reconèixer la nostra personalitat i continuarem amarrats amb cadenes, encara que les d'ara en lloc d'ésser d'acer seran de flors.

Però, els homes que freturem la llibertat, els homes que no frontollem davant de les més belles prometes, els homes acostumats a la lluita franca i noble, tornarem amb més decisió que mai a començar la batalla i a preparar la revolució que l'alta burgesia ens està estafant.

I llavors, patrici Macià, vós que sou la representació màxima del nostre poble, veureu qui teniu al costat, us adonareu que la raça jueva encara impera en la nostra terra. I la muralla que heu format trontollarà i quan comencin a caure les primeres pedres, serem testimonis d'una desfilada grotesca i repugnant, els polítics vells buscaran nou aixopluc, i els patriotes veritables tindran de tornar a l'ergástul o a l'exili. L'horitzó es tornarà a enfosquir i tornaran els temps de vexacions i escarni.

Tan sols una enèrgica actuació i una orientació ben definida, podria fer que percatant-se dels perills que es poden córrer, els homes gastats i inútils prevenint el fracàs i les seves conseqüències, es retiressin a temps, deixant el camp lliure a la gent que està disposada a arribar on calgui per tal de dignificar la nostra història.

JOAN CARRERES I SALLERES.

secularització dels cementiris

Des del dia 23 d'abril en què es va promulgar la llibertat de cultes no té raó que continui la indigna separació de cementiris, en lloc d'igualar en el respecte a tots els cadàvers.

La separació d'uns cadàvers d'altres és la disposició més inhumana i anacrònica que existeix, ja que remarca que els odis es porten més enllà de la tomba, i això revolta a tota persona liberal.

Encara hi ha més: resulta que en nom d'una religió catòlica, apostòlica i romana s'està usurpant el dret de la propietat d'altri, de tal manera que es dona el cas que una persona honradíssima mori disposant als seus familiars que no voldrà seguici de capellans al seu enterrament, per tal com els seus sentiments religiosos són nuls o estan molt llunyans dels catòlics. Aleshores l'Església el despulla del dret d'ésser enterrat a la tomba on reposen els seus pares, esposa o fills, essent-ne a més el veritable propietari.

Com és que, Srs. del Consistori, encara no s'hagi fet res sobre la secularització dels cementiris? Com és que encara es fan distincions?, i la prova la tenim quan anuncieu subhastes de nínxols dels cementiris catòlic i civil per separat. Quan s'acabarà aquesta diferenciació? Que no us adoneu que el poble ho reclama i vol que sols hi hagi un cementiri municipal per acabar d'una vegada i per sempre més amb aquesta disposició injusta i vergonyosa?

Y.

Catalunya vol la plena autonomia federal basada en la sobirania del poble català, i no li fan goig, ni la Mancomunitat, ni la descentralització, ni la mitja autonomia controlada pel poder central.